

Dr. Veli KAFES
Yargıtay Cumhuriyet Savcısı

KİŞİYİ ÖZGÜRLÜĞÜNDEN YOKSUN KILMA SUÇU

İSTANBUL ARŞİVİ

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
ÖNSÖZ	XI
İÇİNDEKİLER.....	XV
KISALTMALAR LİSTESİ	XXIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM KAVRAM, SİSTEMATİK, TARİHSEL GELİŞİM VE SUÇLA KORUNAN HUKUKSAL DEĞER

1.1. KAVRAM VE SİSTEMATİK.....	5
1.1.1. Genel Olarak.....	5
1.1.1.1. Özgürlik Kavramı.....	5
1.1.1.2. Terminoloji	9
1.1.2. Kişiyi Özgürlüğünden Yoksun Kılma Suçunun Tanımı	11
1.1.2.1. Eski Türk Ceza Kanunundaki Düzenlemeler.....	11
1.1.2.2. Yeni Türk Ceza Kanunundaki Düzenlemeler	12
1.1.2.3. Tanım.....	13
1.1.3. Özgürlüğe Karşı Suçların Sistemi.....	16

1.1.3.1. Genel Olarak.....	16
1.1.3.2. Türk Ceza Kanununda Sistematik.....	20
1.2. KİŞİYİ ÖZGÜRLÜĞUNDEN YOKSUN KILMA SUÇUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	24
1.2.1. Antik Dönem.....	24
1.2.2. Roma Hukuku	27
1.2.3. İslam Hukuku ve Osmanlı Hukuku	29
1.3. KORUNAN HUKUKSAL DEĞER.....	32
1.3.1. Tarihte Kişi Özgürlüğünün Korunması	32
1.3.1.1. İlkçağ	32
1.3.1.2. Ortaçağ	33
1.3.1.3. Yeniçağ.....	36
1.3.1.4. Yakınçağ	38
1.3.2. İnsan Hakları Hukukunda Koruma	40
1.3.2.1. Genel Bilgiler	40
1.3.2.2. Temel Kavramlar: Özgürlük- Eşitlik- İnsan Onuru ..	41
1.3.2.3. İnsan Haklarının Özellikleri	43
1.3.2.4. İnsan Haklarının Sınıflandırılması	48
1.3.2.5. Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkının Özellikleri..	51
1.3.2.5.1. İnsan Hakları Belgeleriyle Sağlanan Koruma.....	53
1.3.2.5.1.1. Genel Bilgiler	53
1.3.2.5.1.2. İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin Sağladığı Koruma.....	56
1.3.3. Anayasal Koruma	60
1.3.3.1. Genel Bilgiler	60
1.3.3.2. Hukukumuzda Anayasal Koruma.....	63
1.3.3.2.1. Hukukumuzdaki Gelişmeler	63
1.3.3.2.2. Anayasamızdaki Koruma Sistemi.....	65

1.3.3.2.2.1. İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin İç Hukuktaki Yeri.....	65
1.3.3.2.2.2. Anayasamızda Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı.....	66
1.3.4. Ceza Hukukunun Sağladığı Koruma.....	71
1.3.4.1. Genel Olarak	71
1.3.4.2. Hukuksal Değer	73
1.3.4.3. Özgürlüğe Karşı Suçlarla Korunan Hukuksal Değerler	76
1.3.4.4. Kişiyi Özgürlüğünden Yoksun Kılma Suçuya Korunan Hukuksal Değer	81

İKİNCİ BÖLÜM

KİŞİYİ ÖZGÜRLÜĞÜNDEN YOKSUN KILMA SUÇUNUN UNSURLARI VE NİTELİKLİ HALLERİ

2.1. MADDİ UNSURLAR	87
2.1.1. Fiil	87
2.1.1.1. Genel Olarak.....	87
2.1.1.2. Tipik Fiil.....	89
2.1.1.3. Tipik Fiilin Özellikleri.....	95
2.1.1.3.1. Serbest Hareketli Suç Olması	96
2.1.1.3.2. Tek Hareketli Suç Olması.....	97
2.1.1.3.3. İcraî veya İhmalî Hareketle işlenebilen Suç Olması.....	98
2.1.1.3.4. Mütemadi Suç Olması	105
2.1.2. Netice.....	112
2.1.3. Nedensellik Bağlantısı ve Objektif İslanıyet	115
2.1.4. Fail	117
2.1.4.1. Genel Olarak.....	117

2.1.4.2. Failin Özelliği.....	118
2.1.4.2.1. Kamu Görevlisi	119
2.1.4.2.2. Akrabalık İlişkisi	123
2.1.5. Mağdur	123
2.1.5.1. Genel Olarak	123
2.1.5.2. Kişiide Hareket Serbestisi veya İrade Oluşturma Yeteneğinin Aranmaması.....	125
2.1.6. Suçun Konusu	131
2.2. MANEVİ UNSUR.....	133
2.2.1. Kast	134
2.2.1.1. Genel Olarak	134
2.2.1.2. Doğrudan Kast.....	137
2.2.1.3. Olası Kast.....	144
2.2.1.4. Kastı Kaldırın Hata	147
2.2.1.4.1. Suçun Maddi Unsurlarında Hata.....	147
2.2.1.4.2. Suçun Nitelikli Unsurlarında Hata.....	149
2.2.2. Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Hal	150
2.2.2.1. Genel Olarak.....	150
2.2.2.2. Mağdurun Ekonomik Bakımdan Önemli Bir Kaybına Neden Olma.....	152
2.3. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU.....	154
2.3.1. Genel Olarak.....	154
2.3.2. Suç Tipinde Hukuka Aykırılığın Özel Olarak Belirtilmesinin Anlamı.....	158
2.3.3. Hukuka Uygunluk Nedenleri	162
2.3.3.1. İlgilinin Rızası.....	164
2.3.3.2. Hakkın Kullanılması.....	177
2.3.3.2.1. Disiplin Yetkisinin Kullanılması.....	178
2.3.3.2.2. Tıbbi Müdahaleler	184
2.3.3.3. Görevin İfası.....	189
2.3.3.4. Meşru Savunma	199

2.4. SUÇUN NİTELİKLİ HALLERİ.....	201
2.4.1. Genel Olarak	201
2.4.2. Fiilin İşlenmesi İçin veya İslendiği Sırada Cebir, Tehdit veya Hile Kullanılması	206
2.4.2.1. Cebir	209
2.4.2.2. Tehdit	214
2.4.2.3. Hile	219
2.4.3. Silahla İşlenmesi	226
2.4.4. Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi	230
2.4.5. Kişinin Yerine Getirdiği Kamu Görevi Nedeniyle İşlenmesi	233
2.4.6. Kamu Görevinin Sağladığı Nüfuz Kötүye Kullanılmak Suretiyle İşlenmesi	237
2.4.7. Üstsoy, Altsoy veya Eşe Karşı İşlenmesi	242
2.4.8. Çocuğa Karşı İşlenmesi	244
2.4.9. Beden veya Ruh Bakımından Kendini Savunamayacak Durumda Bulunan Kişiye Karşı İşlenmesi	248
2.4.10. Cinsel Amaçla İşlenmesi	250

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KUSURLULUK, SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ
BİÇİMLERİ, CEZAYI AZALTAN ŞAHSİ
SEBEP OLARAK ETKİN PİŞMANLIK

3.1. KUSURLULUK	265
3.1.1. Genel Olarak.....	265
3.1.2. Kusurluluğu Etkileyen Nedenler	266
3.1.2.1. Hukuka Aykırı ve Fakat Bağlayıcı Emrin Yerine Getirilmesi	268
3.1.2.2. Zorunluluk Hali	270
3.1.2.3. Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Sınırın Aşılması	273

3.1.2.4. Haksız Tahrik	276
3.1.3. Kusurluluğu Etkileyen Hata.....	282
3.1.3.1. Kusurluluğu Kaldıran veya Azaltan Bir Nedenin Maddi Koşullarında Hata.....	282
3.1.3.2. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Maddi Koşullarında Hata.....	283
3.1.3.3. İşlenen Fiilin Haksızlık Oluşturduğu Hususunda Hata	287
3.2. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ	289
3.2.1. Teşebbüş.....	289
3.2.1.1. Genel Olarak	289
3.2.1.2. Suça Teşebbüşün Koşulları	291
3.2.1.2.1. Suçun Tamamlanmasına Yönelik Kast ...	291
3.2.1.2.2. Doğrudan Doğruya İcraya Başlama	292
3.2.1.2.3. Elverişlilik.....	295
3.2.1.2.4. Suçun Tamamlanamamış Olması	297
3.2.1.3. Gönüllü vazgeçme	304
3.2.1.3.1. Genel Olarak.....	304
3.2.1.3.2. Gönüllü Vazgeçmenin Koşulları	305
3.2.1.3.2.1. Suçun Tamamlanmamış Olması	305
3.2.1.3.2.2. Vazgeçmenin Gönüllü Olması	307
3.2.2. İştirak	309
3.2.2.1. Genel Olarak.....	309
3.2.2.2. Müşterek Faillik.....	310
3.2.2.3. Dolaylı Faillik.....	315
3.2.2.4. Azmettirme	318
3.2.2.5. Yardım Etme	321
3.2.3. İçtima	323
3.2.3.1. Genel Olarak.....	323
3.2.3.2. Görünüşte İçtima	325

3.2.3.2.1. Görünüşte İçtima Halleri.....	325
3.2.3.2.2. Bileşik Suç.....	327
3.2.3.3. Zincirleme Suç	333
3.2.3.4. Fikri İçtima	335
3.2.3.4.1. Farklı Neviden Fikri İçtima.....	335
3.2.3.4.2. Aynı Neviden Fikri İçtima.....	344
3.3. CEZAYI AZALTAN ŞAHSİ SEBEP OLARAK ETKİN PİŞMANLIK	347
3.3.1. Genel Olarak	347
3.3.2. Etkin Pişmanlığın Koşulları	352
3.3.2.1. Suçun Tamamlanmış Olması	352
3.3.2.2. Soruşturmayla Başlanmamış Olması	355
3.3.2.3. Kendiliğinden Serbest bırakma.....	360
3.3.2.4. Mağdurun Şahsına Zarar Vermemiş Olma	363
3.3.2.5. Mağduru Güvenli Bir Yerde Serbest bırakma	370
SONUÇ	373
KAYNAKÇA	379